

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Relixión Evanxélica 2º ESO

Curso: 2023/2024

CÓDIGO DO CENTRO: 36020295

IES DO MILLADOIRO

Endereço		C.P.
Lugar A RAÑA - SAN XULIAN		36915
Localidade	Concello	Provincia
Milladoiro	Ames	A Coruña
Tlno.	Fax	Correo electrónico
881867863		ies.milladoiro@edu.xunta.gal
Páxina web	http://www.edu.xunta.gal/centros/iesmilladoiro	

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución do currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	13
4.2. Materiais e recursos didácticos	15
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	16
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	17
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	18
6. Medidas de atención á diversidade	19
7.1. Concreción dos elementos transversais	20
7.2. Actividades complementarias	21
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	22
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23

1. Introdución

A través da Ensinanza Relixiosa Evanxélica, na Educación Secundaria Obrigatoria, preténdese ofrecer os alumnos e alumnas aqueles elementos que, baseados nos principios bíblicos, poidan axudarles no seu desenrollo integral como persoas co propósito de adquirir unha madurez axeitada, autonomía e responsabilidade persoal.

Considerando a persoa coma un ser integral no que subsisten diferentes dimensións (biolóxica, psicolóxica, social e espiritual), faise necesaria unha formación que teña en conta todas elas. Nunha sociedade cada vez más plural como a nosa cabe esperar a coexistencia de diversos criterios de pensamento e acción, nun clima de liberdade e diálogo. É por isto que, considerando as características dos alumnos desta etapa, a Ensinanza Relixiosa Evanxélica pretende ofrecer unha formación integral facendo fincapé na dimensión espiritual.

No IES Mestre Landín, a Ensinanza Relixiosa Evanxélica atopase cun proceso de implantación que goza dunha situación de normalidade que estimamos altamente positiva. Esta situación vese reflectida dende o momento no que un alumno ou alumna fai a súa matrícula no Centro, xa que á hora de escoller entre as diferentes opcións, atopamos a opción de Ensinanza Relixiosa Evanxélica en consonancia co que establece a lexislación vixente.

Sen dúbida, os centros educativos deben ser un reflexo da pluralidade cultural na que se atopan. Este centro -e cada vez más na nosa comunidade- dan un paso máis cara a interculturalidade, no momento no que non só se recoñecen diferentes culturas, senón que tamén se fomenta a interacción cultural a todos os niveis. O feito de que a Ensinanza Evanxélica sexa unha opción máis, deixa a un lado toda susceptibilidade no que se refire ó feito relixioso diferencial no que cohabitán os cidadáns galegos dende hai case 150 anos.

Neste curso 2023-2024, este departamento desenvolverá a súa actividade formativa co alumnado de 1º ESO, 2º ESO, 3º ESO e 4º da ESO. Nesta programación reflectimos o curso de 2º da ESO segundo o modelo LOMLOE.

Finalmente, como destacaremos máis polo miúdo no apartado de metodoloxía, queremos sinalar que dependendo dos coñecementos previos dos alumnos e alumnas en cada nivel, e baseándonos nos principios constructivistas verbo da educación, partiremos dos seus coñecementos para construír os novos. Tamén aplicaremos na nosa intervención educativa principios do deseño universal de aprendizaxe (DÚA) e incluiremos a gamificación como recurso metodolóxico e didáctico.

Se calquera programación ten un carácter aberto en canto ao seu posterior desenvolvemento no aula; as circunstancias concretas que rodean a programación desta materia neste ano en concreto fan que nos atopemos cunha programación máis aberta do que nos gustaría xa que a data de hoxe só temos os borradores do novo currículo da nosa materia adaptados á LOMLOE. Aínda que estos se aprobasen a tempo, a súa publicación será con toda seguridade posterior á data establecida para a entrega da programación. É por isto que o currículo base para a ESO será o que se dicta no anterior currículo *Resolución de 23 de julio de 2015, de la Dirección General de Evaluación y Cooperación Territorial, por la que se publica el currículo de la materia Religión Evangélica en Educación Secundaria Obligatoria*, tendo en conta tamén os citados borradores.

Adentámonos, pois, co desenvolvemento dos distintos apartados da programación LOMLOE comenzando polos obxectivos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias básicas.

2. Obxectivos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Relixión evanxélica

Obxectivos da área	Competencias Clave (descritores operativos)							
	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir as principais ensinanzas bíblicas, aplicando diversos métodos de estudo, co obxectivo de elaborar conclusíons persoais sobre a veracidade e relevancia de ditas ensinanzas.	1-2-3	1	1	1	1-4	1		
OBX2 - Coñecer os principais feitos acontecidos na historia do pobo de Israel e as súas implicacións no plan salvífico de Deus.	2			1		1		
OBX3 - Identificar a persoa de Xesús coma a máxima expresión da acción salvífica de Deus que demanda unha resposta de cada ser humano.	5	1			1			
OBX4 - Coñecer as ensinanzas e obras de Xesús de Nazaret, valorando a influencia que tiveron nas persoas que se relacionaron con el.	2-4					1-2		
OBX5 - Recoñecer e identificar os principais datos, feitos históricos e as súas consecuencias no devir do pobo cristián dende as súas orixes ata a Reforma relixiosa do século XVI.	1-2		2	1		1		
OBX6 - Descubrir e valorar nas vidas transformadas de certos personaxes do Novo Testamento e na nova relación persoal que experimentan con Deus, qué significa ser cristián.	2-5				1-4			

OBX7 - Apreciar a familia como parte importante do plan de Deus para o desenrollo integral de cada ser humano, tomando conciencia do seu papel dentro dela.	5				1	1		
OBX8 - Desenrolar un espírito sensible, solidario e comprometido ante o humano.	5	3	5	1	1-2-3	2-3	1	
OBX9 - Apreciar a creatividade artística do ser humano coma manifestación da súa semellanza coa capacidade creadora de Deus.	2				1			1-3
OBX10 - Valorar a diversidade cultural manifestando actitudes de tolerancia e respecto por outras culturas, sen renunciar a un xuízo crítico sobre as mesmas dende unha perspectiva bíblica.	5	3		1	1-3-4	1-2-3		
OBX11 - Contrastar os valores éticos cristianos cos valores predominantes na sociedade actual.	5	3	5	1-4-5	1-2 3-4	2-3		

Lenda: CCL: Competencia en comunicación lingüística; CP: Competencia plurilingüe; STEM: Competencia matemática e en ciencia, tecnoloxía e enxeñería; CD: Competencia dixital; CPSAA: Competencia persoal, social e de aprender a aprender; CC: Competencia cidadá; CE: Competencia emprendedora; CCEC: Competencia en conciencia e expresións culturais.

3.1. Relación de unidades didácticas

2º ESO

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiósns	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A Biblia e o seu estudo	A Biblia é fundamental para coñecer a nosa cultura europea. Nesta situación de aprendizaxe coñecerán a composición da Biblia e conceptos básicos da hermenéutica de textos bíblicos: canon, revelación, inspiración e propósito.	17	6	X		
2	A historia da salvación: de Adán a Xesús Cristo	O coñecemento do Antigo Testamento é fundamental para comprender o Novo. Nesta situación de aprendizaxe farán un percorrido cronolóxico polo Antigo Testamento dende os inicios ata Xosé adentrándose en determinados textos.	17	6	X		
3	Vida e ministerio de Xesús	Xesús é a persoa central da cultura de occidente. A súa vida agocha verdades fundamentais para a vida. Nesta situación de aprendizaxe analizarán as súas relacións con outros nos evanxelios.	17	6		X	
4	Historia do cristianismo: dende as súas orixes ata a Reforma do século XVI	É fundamental coñecer a historia da Igrexa para non repetir os mesmos erros do pasado e aprender dos acertos. Nesta situación de aprendizaxe examinarán os inicios da Igrexa.	17	6		X	
5	Ser cristiá: un xeito de vida	No Novo Testamento temos as bases da cosmovisión cristiá que impregna a nosa cultura. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado será exposto as bases fundamentais do cristianismo (valor da vida, dignidade, imaxe de Deus).	16	6			X
6	Ética cristiá	A dimensión práctica e social das ensinanzas bíblicas son inseparables do coñecemento teórico. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado reflexionará sobre a aplicación práctica de conceptos teóricos: liberdade de conciencia, responsabilidade persoal e familia.	16	5			X

3.2. Distribución do currículo nas unidades didácticas.

Relixión evanxélica (2º ESO)

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
1	A Biblia e o seu estudo	6

Criterios de evaluación

Criterios de evaluación	Instrumentos de evaluación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.2 – Identifica e analiza a información relacionada coa inspiración, revelación, canon, valorando o propósito da Palabra de Deus.	TI	Define os conceptos inspiración, revelación e canon	35
CA1.3 – Identificar as principais ensinanzas da Biblia sobre Deus e a relación co ser humano.	TI	Coñece a estrutura básica do Plan de Salvación bíblico.	35
CA1.3. - Amosar habilidade para o manexo da Biblia con autonomía.	TI	Busca textos bíblicos propostos axeitadamente.	30

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C1.2. - Resumen esquemático e canon bíblico.
C1.4. - Directrices da mensaxe bíblica.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
2	A historia da salvación: de Adán a Xesús Cristo	6

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA2.1. - Investigar os principais sucesos na historia bíblica dende Adán ata Xosé elaborando a información recollida.	TI	Identifica os personaxes bíblicos clave dende Abraham ata Xosé.	40
CA2.2. - Sacar conclusóns sobre as implicacións que teñen os principais feitos da historia antiga e tipos de leis do pobo de Israel no plan de Deus para a salvación da humanidade, examinado textos do AT e do NT,	TI	Relaciona textos do AT e NT no que se refire ao plan de salvación.	60

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C2.7. - O pobo de Israel en Exipto.
C2.8. - O significado da Pascua.
C2.9. - Éxodo do pobo de Israel e anos no deserto.
C2.10. - Moisés e o pacto de Deus co seu pobo.
C2.11. - A lei: Normas éticas, civía, ceremoniais.
C2.12. - A lei e o evanxelio.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
3	Vida e ministerio de Xesús	6

Criterios de avaliação

Criterios de avaliação	Instrumentos de avaliação	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA3.2 – Explica a figura de Xesús, a súa divinidade e humanidade, así como o seu exemplo de vida, analizando textos do AT e do NT.	PE	Identifica e ordena cronolóxicamente as etapas da vida de Xesús.	35
CA3.3. - Analiza as relacións de Xesús cos discípulos e diversas persoas mediante textos no NT.	PE	Busca, selecciona e organiza información relevante sobre a relación de Xesús con distintas persoas, reflexiona sobre o proceso seguido e comunica oralmente ou por escrito.	35
CA3.3. - Valorar as implicacións persoais que ten ser discípulo de Xesucristo.	PE	Valora, partindo da análise de diversos textos bíblicos, as implicacións de ser discípulo.	30

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C3.6.1 – As relacións de Xesús co pobo.
C3.6.2. - As relacións de Xesús cos relixiosos.
C3.6.3. - As relacións de Xesús cos necesitados.
C3.6.4.. - As relacións de Xesús coas autoridades.
C3.6.5. - As relacións de Xesús cos discípulos.
C3.6.6. - As relación de Xesús con nós.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
4	Historia do cristianismo: dende as súas orixes ata a Reforma do século XVI	6

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA4.1 - . Obter información concreta e relevante sobre as orixes da Igrexa, utilizando diferentes fontes.	TI	Utiliza a súa iniciativa persoal para deseñar e elaborar, con medios informáticos, esquemas explicando cómo se viu afectada polo cristianismo a sociedade antiga e actual.	50
C4.2. - Identificar e situar cronolóxica e geográficamente os principais feitos históricos no devir do pobo cristián no período neotestamentario, ata a Idade Media analizando as consecuencias sociais e históricas dos mesmos.	PE	Realiza traballos individuais e grupais de investigación sobre a orixe e extensión da Igrexa.	50

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C4.5. - As época das persecucións dos cristiáns.
C4.6. - A igrexa baixo o Imperio Romano.
C4.7. - Da concesión da liberdade á proclamación do cristianismo como relixión oficial do Estado.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
5	Ser cristiá: un xeito de vida	6

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA5.1. - Identifica, analiza e resume os textos bíblicos clave que amosan que o ser humano foi creado á imaxe de Deus.	PE	Traballa en grupo unha ana lise xeral da realidade humana nos medios informativos relacionando coos temas estudiados nesta unidade didáctica.	30
CA5.2. - Identificar e localiza nas pasaxes bíblicas, exemplos de condutas, actitudes e valores que reflicten o que significa ter unha relación persoal con Deus.	PE	Escoita e respeta as ideas dos outros.	40
CA5.3. Explica o amor de Deus pola humanidade e por cada individuo en particular, analizando as implicacións.	PE	Analiza algunha produción artística (plástica, literaria ou musical), elaborada por eles mesmos ou por outras persoas, identificando características que amosen orixinalidade e creatividade.	30

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C5.5. - A separación entre Deus e o Home.
C5.6. - As consecuencias da caída en relación con Deus e coas outras persoas.
C5.7. - A esperanza da restauración.
C5.8. - A restauración da imaxe de Deus no ser humano por medio de Xesús.
C5.9. - O novo nacemento.
C5.10. - Xesús é salvador e señor. O discipulado.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
6	Ética cristiá	5

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.1. - Analizar a importancia da libertad de conciencia y la responsabilidad en el marco bíblico y en el contexto social.	PE	Define a libertade de conciencia, analizando a súa importancia persoal e social e a responsabilidade que temos asociada á libertade.	50
CA6.3. Entender a base bíblica da familia cristiana.	TI	Busca información, compara y analiza algunas familias de la Biblia y extrae conclusiones para su propia vida.	50

Lenda: PE Proba Escrita, TI: Táboa de indicadores.

Contidos

Contidos
C6.3.1. - A perspectiva bíblica sobre o respeto e amor ao próximo
C6.3.2. - A perspectiva bíblica sobre o coidado da creación.
C6.3.3 - A perspectiva bíblica sobre a responsabilidades social.
C6.3.4. - A perspectiva bíblica sobre a importancia do traballo.
C6.5. - Exemplos bíblicos das relacións familiares.

4.1. Concrecións metodolóxicas

De acordo co concepto vixente de currículo, a definición de obxectivos, competencias clave, contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliables debe completarse coa referencia ás orientacións de metodoloxía didáctica, entendendo por tal o proceso polo que os anteriores chegan a alcanzarse.

Os principios metodolóxicos que se seguirán na nosa área veranse próximos á concepción constructivista verbo da educación. Algúns dos principios que consideramos básicos son os seguintes:

- Partir do nivel do alumno, das súas posibilidades de razoamento e aprendizaxe que as súas capacidades lle dan.
- Asegura-la construcción de aprendizaxes significativos. Intentar construír, educativamente falando, sobre a base que o alumno xa ten.
- Posibilitar o aprendizaxe dos alumnos e alumnas por si mesmos, que o alumno ou alumna sexa capaz de aprender a aprender.
- Partir do máis concreto para chegar ó máis lonxano.
- Interactuar dunha maneira libre e o máis amizosa posible có mestre, de maneira que este sexa quen de dirixir á persoa ó aprendizaxe.

Para que todo isto se leve a bo termo; plantexaremos unha metodoloxía que requira en todo momento a participación activa do rapaz ou rapaza, tentando reducir as leccións maxistrais nas diferentes Unidades Didácticas ó imprescindible eutilizando a gamificación como recurso.

Tamén nos identificamos con teorías pedagóxicasemerxentes como é o Deseño Universal de Aprendizaxe (DUA) que pon de manifesto que non hay categorías estacas de alumnado onde uns precisan adaptacións e outros non. Utilizaremos unha metodoxía que valga para calquera alumno facilitando medios para cumplir os obxectivos que valgan para todos, é dicir, que sexan universais. Deste xeito, o profesor convértese nun facilitador de experiencias ao alumnado nas que, ademais de suscitar os contidos e actitudes que se pretende ensinar, deseña situacións que poñen en contacto aos seus alumnos e alumnas con personaxes bíblicos e con situacións nas que poñer en práctica os principios do cristianismo evanxélico. Ten tamén unha función mediadora aportando no proceso de ensino e aprendizaxe os recursos e medios necesarios para a interpretación os feitos, ideas, principios, datos ou valores, e constitúese en guía, aportando unha visión bíblica dos mesmos e modelos de aplicación práctica en situacións cotiás.

En canto ao alumado, preténsese que sexa activo. Proporemos múltiples situacións coa procura de participación. É prioritaria a súa capacitación no coñecemento e o manexo da Biblia pois ha de remitirse a esta ao longo de todo a súa aprendizaxe como fonte básica para a comprensión do modo en que Deus se achegou ao ser humano. Esta capacitación para a investigación bíblica se complementarase co uso de fontes extrabíblicas, en ocasións coincidentes con outras materias que tamén estuda (literarias, históricas, documentais) como garantía da complementariedade do Ensino de Relixión Evanxélica co resto do currículo e a súa achega á formación integral.

Ter en conta a aprendizaxe nesta idade implica tomar en consideración os seus propios intereses e as súas características evolutivas á hora de suscitar distintas situacións de aprendizaxe. É por iso que seremos facilitadores dunha cada vez maior autonomía do alumnado e unha progresión dende o coñecemento inmediato cara a maiores cotas de abstracción. Potenciaremos tamén -á medida que se avanza na etapa- situacións cunha cada vez maior dose de confrontación e exercicio crítico. Todo isto levarase a cabo nun clima de liberdade de elección e convivencia plural.

O Ensino de Relixión Evanxélica suscítase simultaneamente como un espazo de aprendizaxe da convivencia, tanto nos grupos de idade que se constitúen para impartila, como no conxunto do centro e do grupo clase onde se convive con outros compañeiros e outras opcións. Para iso o docente planifica tarefas dinámicas de aprendizaxe con flexibilidade para adaptarse aos diferentes situacións persoais e/ou grupais.

Incluiranse no proceso de ensino e aprendizaxe distintos materiais, impresos, dixitais ou doutro tipo, que se incorporan como medios para estimular o estudo da Biblia, moitos deles elaborados polo propio mestre.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Diversos libros de lectura dos que se extraerán pasaxes.
Biblia.
Fichas de contidos diversos.
Ordenador.
Pizarra.
Proxección.
Material funxible: Tixeiras, cartón de cores, pegamento, lápices de cores, folios...
Outros recursos didácticos.

5.1 Procedemento para a avaliación inicial

Durante o primeiro mes de curso procederase a unha avaliación inicial xeral para a que se poderán utilizar algúns destes instrumentos:

- Informes individualizados do curso anterior.
- Cuestionarios escritos iniciais.
- Cuestionarios orais breves ao comezo de cada clase.
- Exame superficial do traballo no caderno individual.
- Mediante gamificación.

Recolleranse datos sobre os seguintes indicadores:

- Capacidade de comprensión utilizando contidos vellos.
- Capacidade de memorización comprensiva e interiorización de contidos novos.
- Capacidade xeral de comunicación.

Todos estes datos compararanse cos recollidos polo resto do profesorado na sesión de avaliación inicial e pola xefatura do departamento de orientación. Discriminaranse entón que elementos do proceso de ensino-aprendizaxe están mediatizados polas actitudes e cales responden a situacíons determinadas a respecto das áreas lingüística e socio-cultural de cada alumno/a.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos da materia:

	Relixión evanxélica							
Unidade didáctica	UD1	UD2	UD3	UD4	UD5	UD6	Total UA	Total Prog.
Peso UD/ Tipo Ins.	17%	17%	17%	17%	16%	16%	100%	100%
Estándar sen instrumento	0	0	0	0	0	0	0	0
Proba escrita	0	0	100	50	100	50	50	50
Táboa de indicadores	100	100	0	50	0	50	50	50

Criterios de cualificación:

Reflectimos o **peso porcentual** de cada un dos elementos que conformarán a avaliación:

Traballo das distintas tarefas realizadas no aula: **40%**

Media probas escritas / táboa de indicadores: **60%**

O alumno deberá obter unha nota numérica de 5 sobre 10 para ter aprobada a materia.

Criterios de recuperación:

Recuperación durante o curso.

No caso de non superar unha avaliación, darase a posibilidade de recuperación da materia mediante a presentación dos traballos e/ou exames que se establezan.

Para traballar a autonomía do alumnado, este terá que preocuparse en poñerse en contacto co profesor para establecer os medios de recuperación durante o curso.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes

No caso que houbesen alumnos coa materia pendente, elaborarase un plan de reforzo segundo o que establece o artigo 51 da Orde do 8 de setembro de 2021 atención á diversidade.

Este plan será personalizado e consistirá nun traballo que irá facendo o alumno de xeito trimestral seguindo as indicacións do mestre.

Para traballar a autonomía do alumnado, este terá que preocuparse en poñerse en contacto co profesor para establecer os medios de recuperación durante o curso.

Este traballo avaliarase cunha nota establecida de 0 a 10 puntos, onde 0 será deficiente e 10 excelente.

6. Medidas de atención á diversidade

Un dos principais principios pedagóxicos da LOMLOE é o da atención á diversidade (Art.17.1). Tanto é así que os centros docentes elaboran propostas pedagóxicas para todo o alumnado atendendo á súa diversidade, e ponse especial énfase en garantir a prevención de dificultades de aprendizaxe e a posta en práctica de mecanismos de reforzo e flexibilización, alternativas metodolóxicas ou outras medidas adecuadas tan pronto como se detecta calquera destas situacións.

Dende a nosa área, colaboraremos coa xefatura do departamento de orientación na detección das necesidades específicas e no establecemento de mecanismos de apoio e reforzo tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, co obxecto de reforzar a inclusión e asegurar o dereito a unha educación de calidade.

As medidas de atención á diversidade (MAD) que establece a LOMLOE son:

- Adaptacións do currículo,
- A integración de materias en ámbitos,
- Os agrupamentos flexibles,
- Os desdobramentos de grupos,
- A exención da Segunda Lingua Estraneira,
- A oferta de materias optativas,
- Os programas de reforzo.
- Medidas de apoio personalizado para o alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

No caso da nosa área, poderemos adoptar de ser preciso as pertinentes adaptacións do currículo ou programas de reforzo para o alumnado que non sexa quen de adquirir os obxectivos mínimos.

En todo caso, para responder ás necesidades educativas concretas do alumnado tendo en conta as súas circunstancias e diferentes ritmos de aprendizaxe, seguiremos os principios do Deseño Univesal de Aprendizaxe (DUA) para todo o alumnado, pero en caso do alumnado con diversidade funcional que presente necesidades educativas especiais (ACNEE) ou o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (ACNEAE) que non adquira os obxectivos, programaremos actividades especificamente dirixidas para eles para reforzar os contidos desenvolvidos na unidade ou tema traballado.

Dado que as características de esta materia determinan que os grupos que se conforman son moi reducidos, faremos un seguimento moi individualizado do alumnado respetando os ritmos de aprendizaxe de cada alumno ou alumna coa finalidade de que o alumnado por completo acade -canto menos- os obxectivos mínimos. No caso de non ser posible, coordinaremos coa xefatura do departamento de orientación as accións a levar a cabo.

Finalmente sinalamos que, de ter disponibilidade horaria, estaremos en disposición de ofrecernos ao centro para facer reforzo educativo e apoio tal e como establece o disposto no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da

Comunidade Autónoma de Galicia no artigo 8.2.g).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1. - Comprensión de lectura	X	X	X	X	X	X
ET.2. - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3. - Comunicación audiovisual		X				
ET.4. - Competencia dixital					X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial			X			
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico		X				
ET.7 - Educación emocional e en valores		X			X	X
ET.8 - Igualdade de xénero					X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Formación estética	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Educación para a saúde						X
ET.12 - Educación para a sostenibilidade e o consumo responsable					X	
ET.13 - Respeto mútuo e cooperación entre iguais.	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

No momento da elaboración desta programación non propoñemos ningunha actividade extraescolar e/ou complementaria, xa que non sabemos neste intre as actividades específicas referentes á nosa materia que se programarán na contorna que poden ser de interese para o proceso de ensino-aprendizaxe. De producirse algunha, faremos as xestións oportunas no seu momento para desenvolver a actividade dacordo coas instruccións do centro.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Programación
Planificación de situacíons de aprendizaxe
Avaliación

Descripción:

Se a **programación** axústase ao marco normativo curricular estatal e autonómico e ao currículo de relixión publicado a data de hoxe tendo en conta tamén os borradores do novo currículo, se está adaptada ás características do centro e do grupo, se vencella este curso co perfil de saída, os descriptores operativos e obxectivos de cada etapa, se se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe...

A **planificación de situacíons de aprendizaxe** inclue tódolos elementos formáis, planificouse a partires de criterios de avaliación que establece o currículo utilizando en cada secuencia aqueles saberes que permitían progresar na adquisición da correspondente competencia específica, se tivo en conta os descriptores operativos das competencias clave e buscou o diálogo curricular con outras materias, se é axeitada aos criterios de avaliación, se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe...

Avaliación. Se reflexionei e avalieei a miña laboura docente durante todo o desenvolvemento da situación de aprendizaxe realizando as oportunas regulacións iniciais de proceso e finais tanto nas tarefas coma nos contidos e na metodoloxía. Se utilicei varias ferramentas de avaliación ao longo da tarefa, se tiven en conta os criterios de cualificación acordados e se estos criterios van refiridos non só a resultados de probas, senón ao logro de competencias.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Dado que non teño acceso á aplicación PROENS, non poderei realizar o seguemento a traveso dela, pero como é o caso desta programación, tentarei seguir o esquema alí reflectido.

Como o departamento de relixión evanxélica é unipersoal, non teño que coordinarme con outros profesores e fareino ao remate de cada Unidade Didáctica completando os datos que aparecen na aplicación.

Os datos recollidos no seguemento permitirán tomar decisións cara a programación do seguinte curso académico no que agardamos ter xa acceso á aplicación.